

El moviment nacionalista, sentiment i ideologia

written by Pau Miserachs | 13 de desembre de 2019

El moviment nacionalista, segons Isaiah Berlin apareix el segle XIX a conseqüència d'un sentiment i una ideologia que es proposa fer coincidir estat i nació que els ciutadans consideren pròpia.

Aquesta coincidència sempre s'ha considerat desitjable, excepte pels socialistes internacionalistes i els grans interessos, a més de certes conviccions religioses basades en el centralisme de la seva direcció espiritual i material, en molts casos subordinades als vells estats contraris a facilitar la lliure l'autodeterminació de les minories nacionals.

Hi ha qui defensa que el nacionalisme és una forma falsa de consciència, una ideologia ideada per una classe social per seguir dominant la societat a la qual s'aplica.

Altres s'han manifestat partidaris del nacionalisme com a pas revolucionari per conquerir el poder d'un estat i capgirar tot el sistema vigent.

Els contraris al nacionalisme defensen que les característiques lingüístiques, culturals i ètniques no tenen importància davant els interessos de les classes treballadores. Per a ells el nacionalisme ha de desaparèixer un cop destruïdes les causes del seu naixement. La causa revolucionària s'entén com universal.

La democràcia econòmica, el racionalisme i la supressió de les fronteres nacionals sempre s'ha considerat per les esquerres com un dels elements indispensables per superar els nacionalismes sentimentals.

Per les dretes dominants, el plantejament difereix, doncs consideren que només hi ha una nacionalitat per territori marcat per l'estat, sense considerar l'existència de pobles amb els components nacionals ben definits que els estats no reconeixen com minories nacionals.

Els valors nacionals no poden ser creats artificialment com han fet dretes i esquerres en més d'una ocasió, puig que la unitat social que es desprèn de la llengua, la cultura, les creences, les tradicions, la identitat nacional no pot ser dissolta o esborrada per decret ni per un canvi d'opinió dels dirigents.

La nació és patrimoni sempre del poble que la reivindica com expressió del seu sentiment d'unitat amb el país, amb independència de la forma de govern i de l'estructura social. Tampoc són els parlaments ni els governs els que defineixen una nació.

La nació és en definitiva un fet natural consubstancial amb el poble. El desenvolupament de la nacionalitat com a realitat natural exigeix fer desaparèixer els obstacles que s'oposen al seu camí. El que és inadmissible és que moviments declarats o vestits de nacionalisme s'oposin a moviments nacionalistes pel sol fet de diferir en el pensament polític i social. El nacionalisme democràtic per triomfar és cosa de tots.

En un món igualitari, on els drets humans tenen un lloc preeminent, és irracional parlar o pretendre la superioritat d'una nació sobre una altra, situació que només correspon als nacionalismes feixistes i nazi.

Cada nació, com a realitat històrica, reconeguda o no, desenvolupa un paper al món que no pot ser de supremacisme ni de menyspreu de les nacions menys desenvolupades o en vies de desenvolupament. La seva funció és la cooperació amb les altres nacions per millorar la societat.

Les nacions avui han de participar en la cooperació i la

solidaritat, en la defensa de les llibertats i la realització dels drets humans, una política basada en el respecte cap als altres i la lleialtat al sentiment col·lectiu de cada nació amb la qual es comparteix o s'hauria de compartir seient a les institucions internacionals.